

Παλλήνη 18-5-2025

προς

Αρ. Πρ. 160

όλους τους συναδέλφους

Σχόλιο για τις εξαγγελίες της κυβέρνησης για τη βία και την παραβατικότητα των ανηλίκων

Για μια «Adolescence» χωρίς essence (ουσία...)

Πρόσφατα, η κυβέρνηση, με τη συμμετοχή διαφόρων υπουργών, ανακοίνωσε την «Εθνική Στρατηγική για την Πρόληψη της Βίας και την Αντιμετώπιση της Παραβατικότητας Ανηλίκων». **Ωστόσο, τα βασικά χαρακτηριστικά της κυβερνητικής πολιτικής για την καταπολέμηση του φαινομένου φαίνεται να είναι ο «σωφρονισμός» και η επίκληση στην «ατομική ευθύνη».**

Οι κυβερνητικές εξαγγελίες – οι οποίες δεν παρουσιάζονται για πρώτη φορά – ούτε έχουν πρόθεση, ούτε μπορούν να αντιμετωπίσουν ουσιαστικά τα φαινόμενα παραβατικότητας και θυματοποίησης των ανηλίκων. **Και αυτό γιατί δεν αγγίζουν τις βαθύτερες κοινωνικές και οικονομικές αιτίες που τα γεννούν, ούτε περιλαμβάνουν καμία ουσιαστική κατεύθυνση προς την πρόληψη τέτοιων φαινομένων.**

Αντί η κυβέρνηση να επικεντρωθεί στην πρόληψη, την ψυχοκοινωνική στήριξη και την κοινωνική ένταξη, δίνεται προτεραιότητα στον έλεγχο και την καταστολή. Αυτή η προσέγγιση ενισχύει το κλίμα περιθωριοποίησης και έντασης, αντί να προσφέρει ουσιαστικές λύσεις. Μάλιστα, η ενδυνάμωση της αστυνόμευσης, ακόμη και για μικρά παιδιά, αποτελεί επικίνδυνη στροφή που κινδυνεύει να διογκώσει τα προβλήματα, παρά να τα επιλύσει.

Χαρακτηριστικές είναι οι δηλώσεις του πρωθυπουργού και άλλων κυβερνητικών στελεχών που παρουσιάζουν την εφηβική αμφισβήτηση ως πρόβλημα προς καταστολή και κάνουν λόγο για «εξτρεμισμό» – στοχεύοντας όχι στην παραβατικότητα, αλλά και σε όσους νέους επιλέγουν να αμφισβητήσουν ενεργά την πολιτική της κυβέρνησης που φέρνει φτώχεια, πολέμους και αδιέξοδα.

Όσα μέτρα θα μπορούσαν να έχουν έναν στοιχειώδη αντίκτυπο, παραμένουν ανεφάρμοστα, καθώς οι εκάστοτε κυβερνήσεις αξιολογούν τις κοινωνικές ανάγκες αποκλειστικά με βάση το οικονομικό κόστος και όχι με γνώμονα το κοινωνικό όφελος. Ακόμα και η δέσμευση για περισσότερους ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς στα σχολεία φαίνεται να εξαρτάται από τις «αντοχές της οικονομίας», αντί από την ανάγκη για σταθερή παρουσία τους και προσωπική σχέση εμπιστοσύνης με τους μαθητές.

Το σύνθημα «δίπλα στα παιδιά», που εκστόμισε ο πρωθυπουργός, ακούγεται ειρωνικό, καθώς η πολιτική που εφαρμόζει η κυβέρνηση της ΝΔ, αφήνει αβοήθητους τους εργαζόμενους γονείς, φορτώνει στις οικογένειες όλο το βάρος της ευθύνης και διαλύει τις δομές κοινωνικής πρόνοιας, στήριξης και πρόληψης. Η απουσία κάθε αναφοράς σε αυτά τα ζητήματα από τους αρμόδιους υπουργούς είναι ενδεικτική της υποκρισίας και της πολιτικής αδιαφορίας.

Είναι βαθιά αντιπαιδαγωγικό το μέτρο δημιουργίας πιλοτικών Τεχνικών Γυμνασίων, σχολείων-γκέτο δηλαδή, που συνδέει επικίνδυνα τη χαμηλή βαθμολογία με τη νεανική παραβατικότητα για παιδιά από αδύναμες κοινωνικές και οικονομικές ομάδες, καθώς αυτά γίνονται εστίες βίας, αποκλεισμού και στιγματισμού, όπως αποδεικνύει η αρνητική διεθνής πείρα. Η στροφή στην τεχνική εκπαίδευση από τα 13 τους δεν είναι λύση, αλλά μοιάζει με στρατηγική για τη δημιουργία φθηνού εργατικού δυναμικού. Στον 21ο αιώνα, κάθε νέος πρέπει να έχει τις βασικές γνώσεις γλώσσας, μαθηματικών, ιστορίας, λογοτεχνίας, φυσικών

επιστημών και να είναι ικανός να κατανοεί τον κόσμο γύρω του. Καθώς η τεχνολογία και η οικονομία εξελίσσονται διαρκώς, οι τομείς της εργασίας αλλάζουν. Επομένως, η νέα γενιά χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο γενικό υπόβαθρο γνώσεων πριν ενταχθεί στην παραγωγική διαδικασία.

Τα φαινόμενα της νεανικής βίας δεν αντιμετωπίζονται με αγγαρείες ως τιμωρία των μαθητών στο σχολείο, όπως και η εξάρτηση από το διαδίκτυο και τα social media δεν λύνεται απλά με ένα ακόμα app, όπως αυτά που ήδη κυκλοφορούν (π.χ. το KidsWallet). Η διεθνής πείρα δείχνει ότι, σε περιοχές όπου έχουν εφαρμοστεί αντίστοιχα μέτρα, δεν καταγράφεται ούτε επίλυση ούτε αναστροφή αυτών των φαινομένων.

Η κυβέρνηση αποδίδει τα πάντα στην ευθύνη της οικογένειας, όμως η γονική ευθύνη υπονομεύεται δραστικά όταν οι εργαζόμενοι γονείς δουλεύουν δωδεκάωρα και εξαήμερη εργασία, ακόμα και τις Κυριακές. Πόσο εύκολο είναι να διατηρηθεί το νήμα της γονεϊκής ευθύνης όταν μεγάλα τμήματα της κοινωνίας αναγκάζονται να κάνουν δεύτερη δουλειά, καθώς ο μισθός δεν φτάνει ούτε για το πρώτο 15ήμερο του μήνα;

Οι προτάσεις της κυβέρνησης δεν αγγίζουν καθόλου την κοινωνική βία που προκαλεί η πολιτική της, η οποία ανοίγει διάπλατα την πόρτα της παραβατικότητας. Η φτωχοποίηση, η ανασφάλεια και η αγωνία χιλιάδων μαθητών για το μέλλον τους, σε ένα περιβάλλον γεμάτο άγχος, ανταγωνιστικότητα και προσαρμοστικότητα μέχρι τα γεράματα, καθώς και ο φόβος για νέους πολέμους, παραμένουν αδιάφορα για την κυβέρνηση.

Πώς θα «φύγει ο νέος από το κινητό του» όταν μεγάλο μέρος των οικογενειών δυσκολεύεται να πληρώσει για αθλητικές - καλλιτεχνικές δραστηριότητες εκτός σχολείου που είναι πανάκριβες; Ακόμα και η επίσκεψη στην Ακρόπολη πριν λίγο καιρό μετατράπηκε σε μια “πολυτέλεια” με εισιτήριο 30 ευρώ!

Μέσα σε αυτή την κατάσταση ριζώνει σαν τα χορτάρι όλη αυτή η κουλτούρα της βίας, τα τραγούδια που μιλάνε για εύκολο χρήμα και έγκλημα, ότι αν εσύ δεν είσαι ο δυνατός θα σε φάνε οι άλλοι.

Όλα αυτά, όταν υπάρχουν όλες οι δυνατότητες ώστε η κοινωνία και η πολιτεία να πολλαπλασιάζει τις εμπειρίες, τα ενδιαφέροντα, τα δημιουργικά ερεθίσματα προς τους μαθητές ως αντισώματα, εναλλακτικές απέναντι στα πρότυπα της βίας, του ανταγωνισμού και του ατομισμού, της επιφανειακής προσκόλλησης σε ατελείωτες εικόνες. **Η αγάπη για το ωραίο, για τη γνώση, για το δημιουργικό παιχνίδι, για την καλλιεργημένη και κριτική σκέψη πάνω στον κόσμο και τα πράγματα να γίνουν “in” για τη νέα γενιά, το σχολείο να προκαλεί το ενδιαφέρον και όχι την απώθηση και την επιθετικότητα.**

Μια ολοκληρωμένη παιδεία, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός, τα ταξίδια, η ομαδικότητα και η αλληλεγγύη είναι όλα αυτά που η κοινωνία μας μπορεί και πρέπει να παρέχει στη νέα γενιά σαν ένα μονοπάτι που θα τη τραβά μακριά από τα αγκάθια της βίας και της λογικής της κοινωνίας ζούγκλας.

Οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές δεν χρειαζόμαστε την καταστολή, αλλά στήριξη. Πως θα αξιοποιηθεί ο αθλητισμός, με σχολικά κτήρια κοντίνερ, με πάνω από τα μισά σχολεία χωρίς γυμναστήριο, ενώ σταδιακά εργαστήρια και ειδικές αίθουσες καταργούνται για να βρεθούν χώροι διδασκαλίας;

Το σημερινό υποβαθμισμένο σχολικό περιβάλλον προφανώς αυξάνει την διάθεση για επιθετικότητα.

Πώς θα παίξουμε και το ρόλο μας σαν εκπαιδευτικοί;

- Όταν καταργείται ουσιαστικά η πρόσθετη διδασκαλία στα περισσότερα σχολεία, όταν στα λύκεια δεν υπάρχει τίποτα άλλο από εξετάσεις, ούτε τέχνες, ούτε αθλητισμός κλπ.
- Όταν η κυβέρνηση αποφάσισε εν μέσω πανδημίας να αυξήσει τους μαθητές ανά τάξη, με χιλιάδες κενά σε εκπαιδευτικούς, χωρίς μόνιμους ψυχολόγους και ειδικό προσωπικό.
- Όταν δώκεται εκπαιδευτικός γιατί κατήγγειλε ότι μαθητής με εγκεφαλική παράλυση δεν πάει σχολείο γιατί δεν υπάρχει σχολικός νοσηλευτής;

Ποιο μήνυμα στέλνεται στους εκπαιδευτικούς που με φιλότιμο αγωνιούν και προσπαθούν να παρέμβουν για να βοηθήσουν τους μαθητές για να αποτρέπονται φαινόμενα βίας και παραβατικότητας;

Οι εκπαιδευτικοί, μαζί με τους εργαζόμενους γονείς και όλο τον λαό, έχουμε χρέος να αγωνιστούμε ενάντια στα φαινόμενα βίας, να αγωνιστούμε για ένα σύγχρονο σχολείο με μικρότερες τάξεις, στοχευμένες επιμορφώσεις και ειδικές δομές. Ένα σχολείο όπου ο μαθητής θα παραμένει στην τάξη, αντί να περιθωριοποιείται και να στιγματίζεται με τη μια ταμπέλα ή την άλλη

Είμαστε αισιόδοξοι ότι τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν όσο αγωνιζόμαστε για τις πραγματικές ολιστικές λύσεις, με αυτό δηλαδή που θα έπρεπε να πράξει η κυβέρνηση αν ήθελε πράγματι να αντιμετωπίσει την νεανική παραβατικότητα, **να αντιμετωπίσει τη βία, το άγχος, την ανασφάλεια, τον ανταγωνισμό που η ίδια και το σύστημα που υπηρετεί φέρνει κάθε μέρα στους τοίχους χιλιάδων σχολείων, σπιτιών και νέων ανθρώπων.**

